

CONCEPT 11-9

bosch stabbers

ANNA'S HOEVE

Inrichtingsvisie natuur- en recreatiegebied

COLOFON

OPGESTELD DOOR

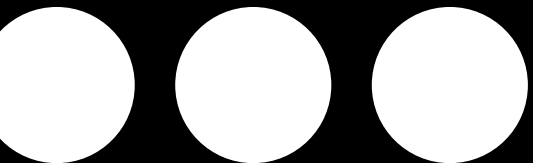
Bosch Slabbers Landschapsarchitecten;
Wijnand Bouw, Steven Slabbers,
Paul van Dijk

OPDRACHTGEVER

Gemeente Hilversum
Gemeente Laren
Goois Natuurreservaat
Provincie Noord-Holland

DATUM

11 september 2014

ANNA'S HOEVE

Inrichtingsvisie natuur- en recreatiegebied

CONCEPT

0

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	07
2	GESCHIEDENIS EN HUIDIGE SITUATIE	13
	INTERMEZZO	23
3	DOELSTELLING EN AMBITIES	25
	3.1 Doelstellingen	25
	3.2 Natuurambitie	25
	3.3 Recreatieambitie	27
	3.4 Landschappelijke ambitie	29
4	INRICHTINGSCONCEPT EN VISIE	31
	4.1 Concept in groter verband	31
	4.2 Twee varianten	33
	4.2.1 Variant 1: bestaand tracé	34
	4.2.2 Variant 2: verlegd tracé	36
	4.3 In detail, de effecten	37
	4.3.1 Ecologie en effecten op bosopstanden	37
	4.3.2 Recreatie	42
	4.3.3 Landschap	49
	4.3.4 Verkeer	49
	4.3.5 Overige effecten	50
	4.4 Vergelijk varianten	50

INLEIDING

Kenschets

Anna's Hoeve is in de jaren dertig van de vorige eeuw als werkverschaffing en recreatiegebied voor de inwoners van Hilversum, naar ontwerp van de gemeentearchitect Dudok, aangelegd. Het gebied lag direct aan de toen belangrijkste uitvalsweg van Hilversum, de Liebergerweg, tussen landgoed Monnikenberg in het zuiden en het heidegebied van de Laarder Wasmeren in het noorden.

Dudok heeft hier een welhaast on-Nederlands landschap ontworpen, met een uitgesproken reliëf, met spiegelende vijvers omgeven door beboste hellingen. Het recreatielandschap dat destijds is gemaakt vormt de basis voor het huidige natuur- en recreatiegebied.

Met de ontwikkeling van de infrastructuur en de groei van Hilversum ligt het gebied thans ingeklemd tussen de spoorlijn Hilversum – Amersfoort, de A27, het bebouwd gebied van Hilversum, met de nieuwe wijk Anna's Hoeve en de natuurgebieden richting Laren.

Aanleiding

Het gebied van Anna's Hoeve is sterk bepaald door enerzijds de ontwikkeling van Hilversum en anderzijds door de ontwikkeling van de infrastructuur. Anna's Hoeve staat aan de vooravond van wederom een aantal majeure ingrepen: de aanleg van de HOV-baan, de ontwikkeling van de natuurverbinding de Groene Schakel, de realisatie van de woonwijk Anna's Hoeve alsmede

de ontwikkeling van de omgeving van de voormalige uitspanning Anna's Hoeve met de scouting. Deze ontwikkelingen kunnen enerzijds nieuwe kansen bieden, maar zullen anderzijds ook bestaande kwaliteiten onder druk zetten. Zij vragen om een gedeelde en gedragen visie op de toekomstige ontwikkeling, zoals tevens beschreven in het Projectplan inrichtingsvisie Anna's Hoeve d.d. 11-04-2014.

Opgave

Het essentiële thema in de inrichtingsvisie is de verhouding tussen recreatie en natuur. De ligging van Anna's Hoeve aan de rand van Hilversum en aan de rand van een nieuw te ontwikkelen wijk maakt het gebied uitermate aantrekkelijk voor recreatie en recreatief medegebruik. Tegelijkertijd maakt het gebied deel uit van de Groene Schakel waardoor de ecologische relatie tussen het Gooi en het centrale deel van de Utrechtse Heuvelrug wordt hersteld. Hiervoor zijn zowel op het gebied Anna's Hoeve als op het gebied van Monnikenberg maatregelen nodig. Een goed functioneren van de ecologische verbinding vereist echter een zekere mate van rust.

De opgave is in dit gebied de balans te vinden tussen het ruimte bieden aan recreatief gebruik en ontwikkelen van rust teneinde een optimaal functioneren van de ecologische verbinding te kunnen garanderen. Dit vereist een daarop afgestemde zonering in het gebruik en een daarop toegesneden inrichting.

Doel en status

De inrichtingsvisie voor Anna's Hoeve beoogt een sturend instrument te zijn in de toekomstige ontwikkeling van het natuur- en recreatiegebied Anna's Hoeve. Anna's Hoeve is voor Hilversum een belangrijk recreatiegebied. Destijds is hier door Dudok een bijzonder, bijna on-Nederlands landschap gecreëerd. Maar het gebied is door de jaren heen slechts geworden en staat als gezegd aan de vooravond van belangrijke ingrepen.

Uitsluitend door initiatieven van meet af aan onderling op elkaar af te stemmen zal het mogelijk zijn recht te doen aan de veelheid aan belangen die binnen dit gebied spelen. Dat betekent dat de verschillende ontwikkelingen in hun bredere context en in onderlinge samenhang moeten worden gezien; samen kom je verder.

Deze visie is vanuit vier partijen in onderlinge samenwerking opgesteld: provincie Noord-Holland, gemeente Hilversum, gemeente Laren en de Stichting het Gooisch Natuurreservaat (GNR). Dit heeft geresulteerd in een gedragen en gezamenlijke visie op de gewenste ontwikkeling van het gebied.

Voor de korte termijn geeft het aan hoe partijen zijn overeengekomen een aantal concrete ontwikkelingen te situeren en uit te werken. Dit behoeft uiteraard nog een nadere uitwerkingsslag. Voor de ontwikkelingen welke op de middellange termijn spelen biedt deze visie een kompas, geeft het denklijnen en ontwikkelrichtingen aan, zonder deze in een blauwdruk te vertalen.

In het proces is gekozen voor een gedegen toetsing van de visie gaande het proces op de aspecten ecologie en recreatie. Dit is gedaan door bureau Alterra. Deze toetsing is in meerdere stappen uitgevoerd tijdens het ontwerpproces, ook heeft Alterra een actieve rol in deze visie gehad. Zo is de input zoveel mogelijk gewogen en verwerkt in de voorstellen en varianten.

Daarnaast zijn bewoners en belanghebbenden in drie consultatieronden betrokken bij de tot standkoming van de inrichtingsvisie. Tijdens de eerste consultatiebijeenkomst op 11 mei 2014 hebben de deelnemers hun aandachtspunten en suggesties voor Anna's Hoeve gegeven. Tijdens de tweede consultatiebijeenkomst op 13 juni 2014 is de concept inrichtingsvisie gepresenteerd en zijn de bewoners en belanghebbenden uitgenodigd te reageren op de concept visie. De reacties op de concept visie zijn opgenomen in de separate Nota van beantwoording. De derde consultatiebijeenkomst vond plaats op 11 september 2014.

Proces van totstandkoming

Deze inrichtingsvisie is tot stand gekomen in twee fasen. Belangrijk uitgangspunt voor het opstellen van deze inrichtingsvisie was het handhaven van de Weg over Anna's Hoeve op zijn huidige plaats. Gaandeweg het proces, met name tijdens de consultatierondes, is er meerdere keren verzocht om ook het alternatief te onderzoeken met een verlegde Weg over Anna's Hoeve (bundeling met het spoor en de toekomstige HOV

lijn (Hoogwaardig Openbaar Vervoer). Aan dit verzoek is gehoor gegeven door ook de kansen van de verlegde Weg over Anna's Hoeve in een variant te onderzoeken.

In deze studie is de basisvariant dus variant 1 met het handhaven van de Weg over Anna's Hoeve op zijn huidige plaats en is variant 2 een inrichtingsvisie met de Weg over Anna's Hoeve gebundeld met het spoor en de HOV-baan. Deze twee varianten zijn gepresenteerd tijdens de derde consultatiebijeenkomst. Daarna hebben de bewoners en belanghebbenden hun voorkeur voor één van beide varianten kunnen aangeven.

Leeswijzer

Deze rapportage begint in hoofdstuk 2 met een beschrijving van de geschiedenis van het gebied, de huidige situatie en de toekomstige ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 worden de doelstellingen en de ambities beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft het concept voor het gebied en de visie voor de twee varianten. Dit wordt in 4.3 verder uitgewerkt in details en in 4.4 staat een vergelijking tussen beide varianten.

Ingeklemd door tussen infrastructurele lijnen

Bruggen van Dudok

CONCEPT

CONCEPT

2

GESCHIEDENIS EN HUIDIGE SITUATIE

Kaartvergelijking

De kaart van 1850 toont Hilversum als een boeren brinkdorp met aan de rand van het dorp de engen (bouwlanden) en wat verder van het dorp verwijderd de heidevelden, de wasmeren waar de schapen werden gewassen, de boerderijen in het buitengebied met luisterrijke namen als 'Hoeve ter Heide', 'Naar ons genoeg' en 'Anna's Hoeve'. Meer naar het oosten, op de overgang naar de laagte van de Eemvallei, lagen bosrijke landgoederen als Engeland, Zomerrust, Groeneveld en De Zandheuvel. De Liebergerweg en de Hilversumse weg vormen de belangrijkste verbindingen tussen dorp en buitengebied. Anna's Hoeve ligt aan de Liebergerweg

De kaart van 1900 toont naast de sterke groei van Hilversum vooral de infrastructurele ontwikkeling. Vanuit Hilversum waaiert een net van spoorlijnen en grote uitvalswegen over het buitengebied uit. Langs de randen van Hilversum ontwikkelen zich in dit buitengebied meer stedelijke functies, functies ten behoeve van Hilversum waarvoor binnen het bebouwd gebied kennelijk geen ruimte meer beschikbaar was. De gasfabriek is hiervan een voorbeeld.

De kaart 1950 toont een lange laan die Anna's Hoeve met Heidepark verbindt, maar tegelijkertijd is met de aanleg van het spoor Anna's Hoeve van Heidepark afgesneden.

De kaart 2010 toont opnieuw een sterke groei van Hilversum; het boerendorp van weleer is uitgegroeid tot centrum van Het Gooi, met stadse allure. De A27 vormt een barrière tussen de natuurgebieden oostelijk en die ten westen van de weg.

De kaart toont ook de ontwikkeling van Anna's Hoeve tot natuur- en recreatiegebied alsmede de ontwikkeling van Landgoed Monnikenberg op het terrein van Heidepark. Opnieuw zien we hoe aan de randen van Hilversum meer stedelijk getinte functies tot ontwikkeling zijn gekomen als het ziekenhuis, het Astmacentrum en de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Nog niet op de kaart te zien, maar inmiddels wel gerealiseerd is bodemsanering en natuurherstel in het Laarder Wasmeer inclusief realisatie van een nieuw recreatief pad aan de rand.

Wes Meen

Anna's Hoeve

de Londenhou

het Nieuw huijsje

Gro

Tot

Lapersveld

naar ons gnuot van

Engeland

Heideveld

Hoeve ter heide

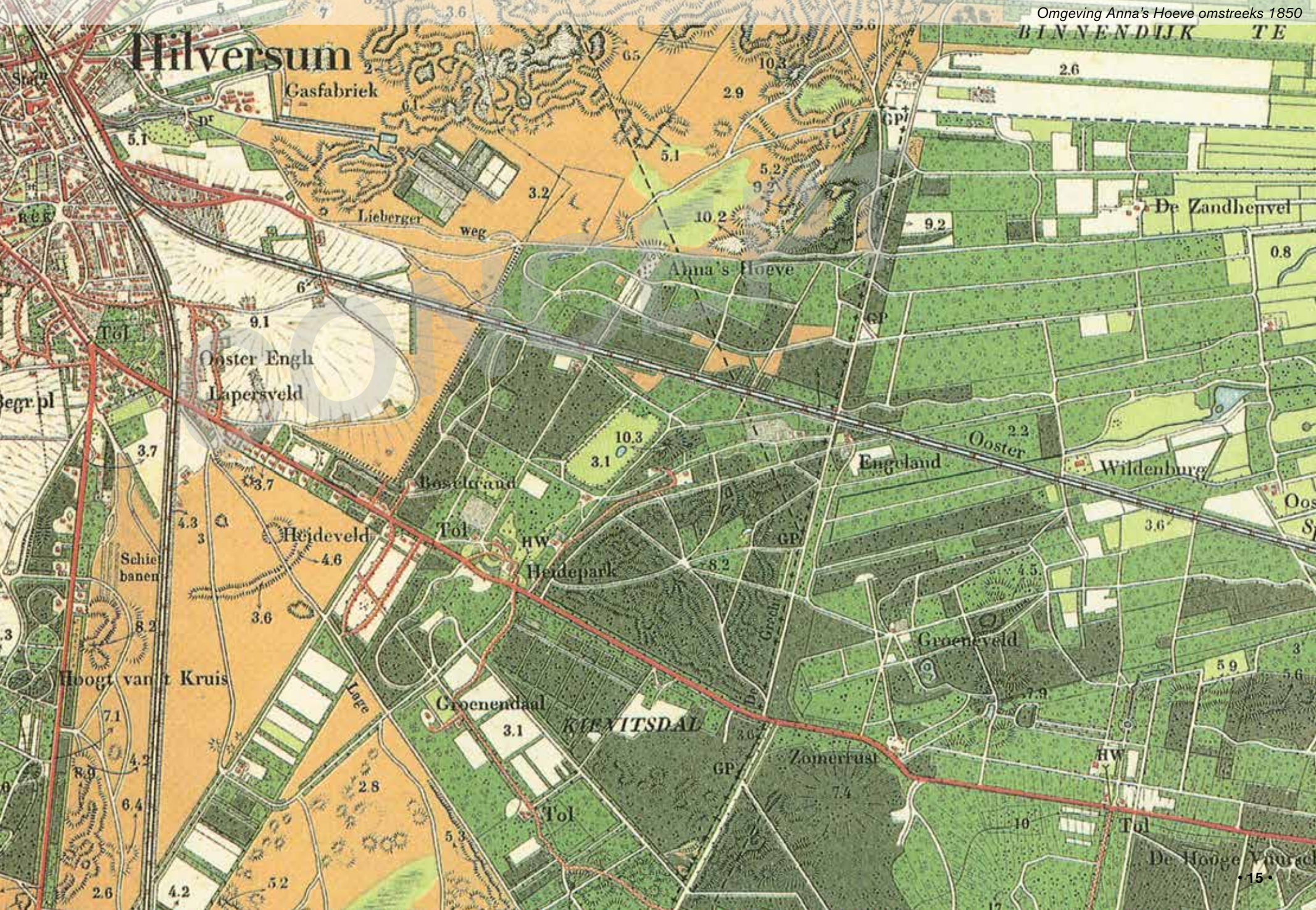
de Knap

Kierits dal

Zomerwast

Tot

de Hooge Waterse

Hilversum

Gasfabriek

Lieberger weg

Anna's Hoeve

Ooster Engh
Iapersveld

Boschrand

Heidepark

Engeland

Wildenburg

Groenveld

Hoogt van t Kruis

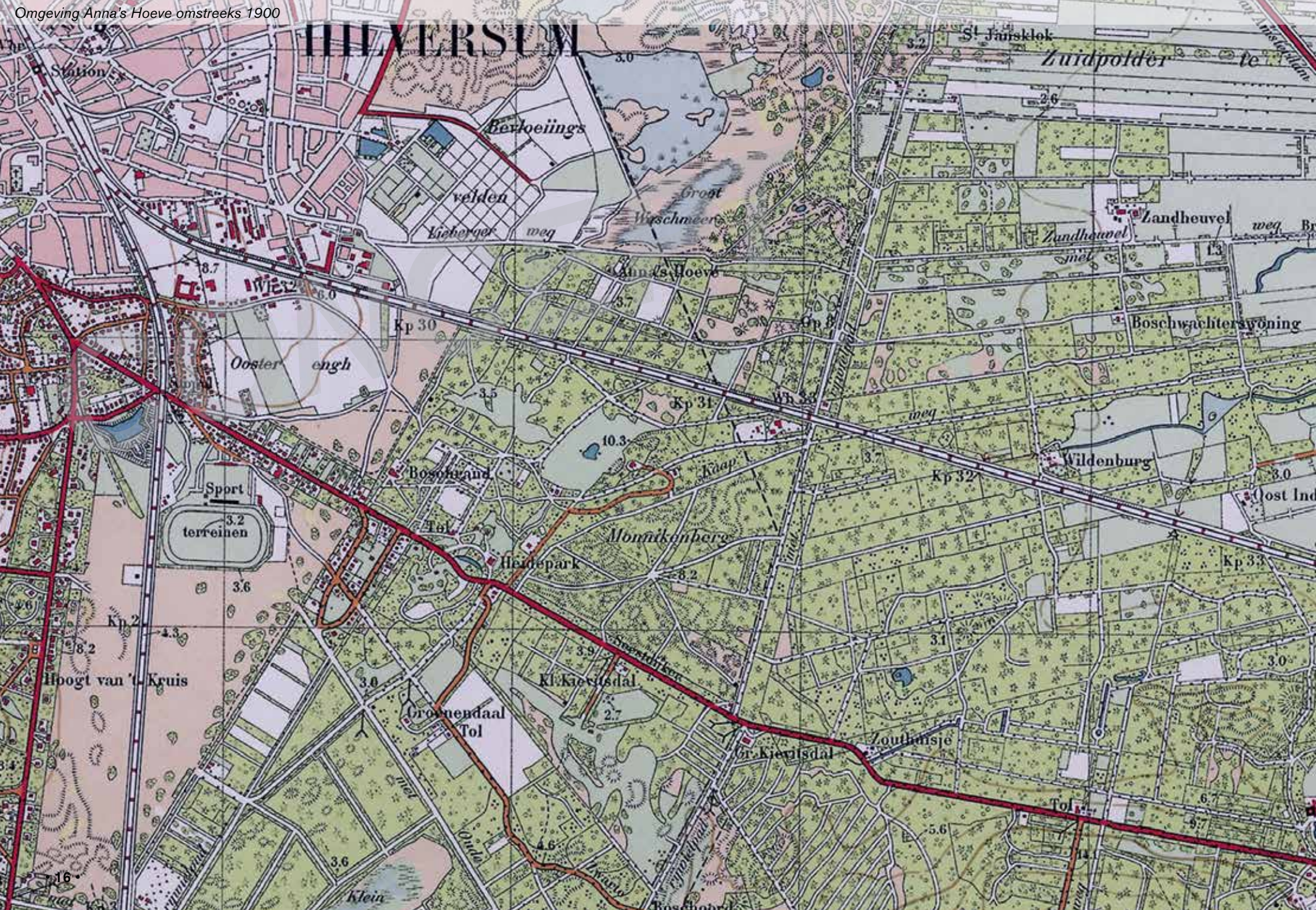
Groenendaal

KIEVITSDAL

Zomerrust

De Hooge Vuursdal

Omgeving Anna's Hoeve omstreeks 1900

Plan Dudok

Dudok transformeerde Anna's Hoeve tot een recreatiegebied voor de inwoners van Hilversum en omgeving. De aanleg van Anna's Hoeve was een werkverschaffingsproject, waarbij veel handen waren betrokken. Dudoks ontwerp luidde ruimtelijk een ware transformatie in, waarbij het onderliggend landschap letterlijk op de schop werd genomen. Dudok zette het aanwezige basis reliëf sterk aan, waarbij hij naast diep gelegen bosvijvers ook grote hoogten creëerde, met als letterlijk hoogtepunt de berg van Dudok.

De oorspronkelijke hoeve aan de Liebergerweg werd een uitspanning / café restaurant, gericht op het bieden van vertier. Anna's Hoeve kan worden beschouwd als een vroeg voorbeeld van een pretpark, compleet met speeltuin, botsautootjes, een achtbaan en een bootjesbaan door het bos. De bosvijvers werden ingericht als roeivijvers en boden 'kindervermaak'. De berg van Dudok bood een spectaculair, 'buitenlands' uitzicht op de weide omgeving.

Huidig beeld

Nog altijd biedt Anna's Hoeve een on-Nederlands aanblik, met diep gelegen vijvers, omrand door beboste glooiende hellingen, met een gevarieerd bos en het hoge uitzichtpunt. Het gebouw van Anna's Hoeve zelf bestaat niet meer, deze is in vlammen opgegaan. Wel is er nog een deel van de monumentale laan aanwezig en zijn er nog rudimenten van de waterspeelbaan zichtbaar.

Het gebied begint op een aantal plaatsen wat sleets te worden, met name de hellingen van de Berg van Dudok tonen slijtage.

Ten opzichte van het plan van Dudok heeft de recreatie een ander karakter gekregen, het accent ligt niet meer op vermaak, op 'pret', maar op de beleving van natuur en landschap. Anna's Hoeve is nu vooral een gewaardeerd wandelgebied.

Mens en dier ondervinden hinder van de vele infrastructurele doorsnijdingen. De weg over Anna's Hoeve heeft zich ontwikkeld tot een belangrijke uitvalsweg van Hilversum, de A27 doorsnijdt het gebied en brengt veel geluidsoverlast met zich mee, en het spoor is goed zicht- en hoorbaar in het gebied en maakt een natuurlijke relatie met de Monnikenberg onmogelijk.

Vijvers in gebruik als zwemwater

Recreatief gebruik van de vijvers

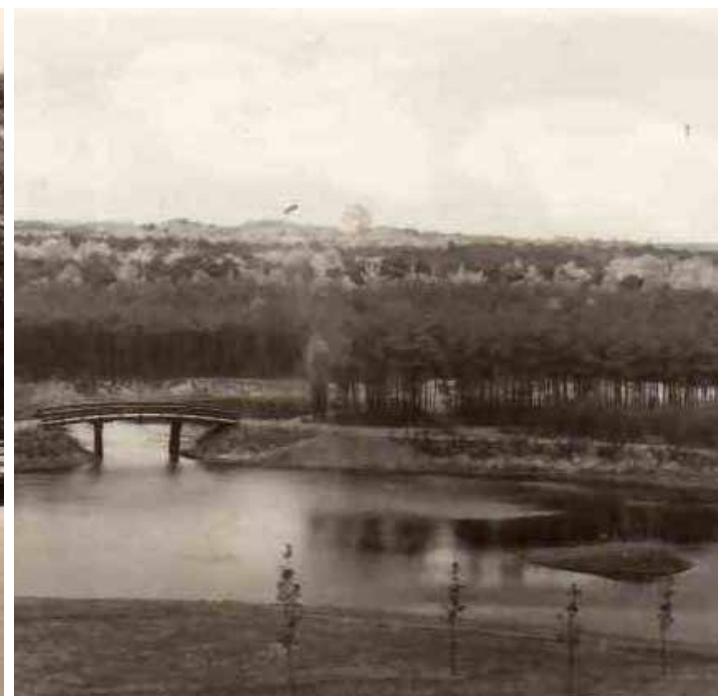
Zicht op de belvédère

Botsauto's, onderdeel van de speeltuin

Bootverhuur

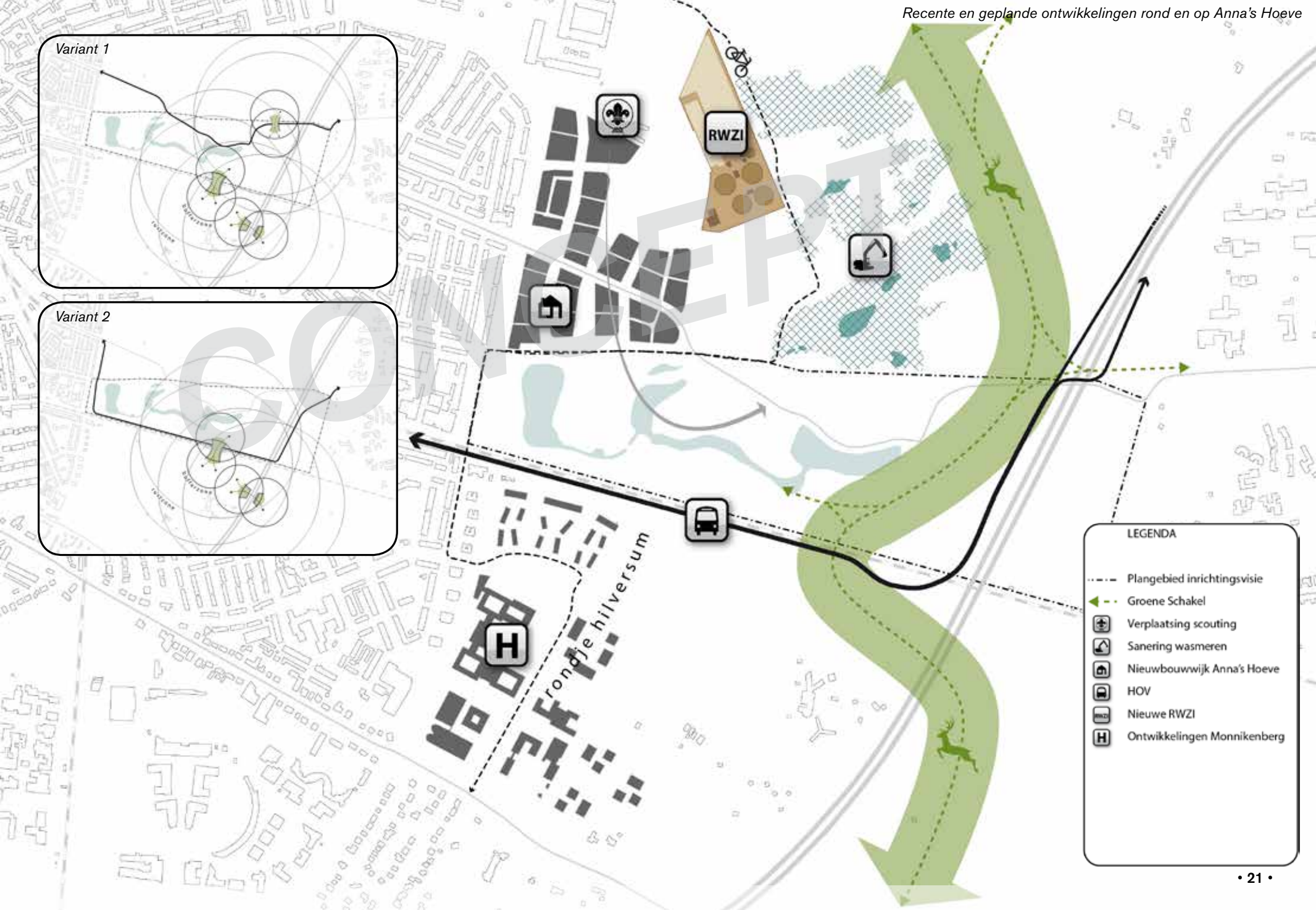
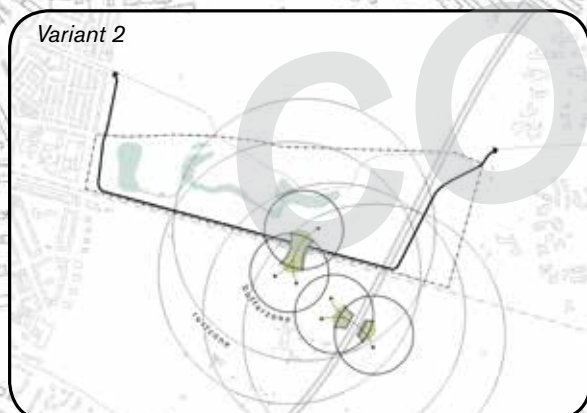
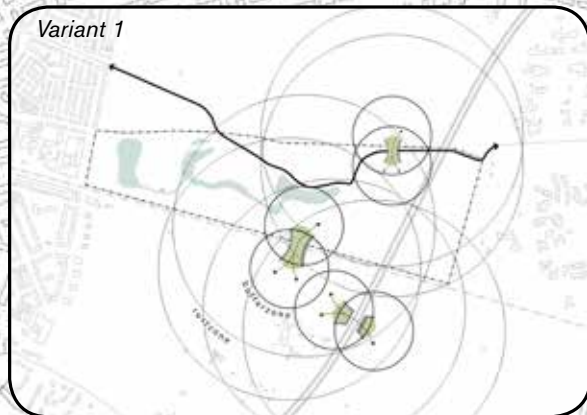
Zicht vanaf de belvédère vlak na aanleg

Dynamiek

De kaartvergelijking geeft al aan dat Anna's Hoeve in een dynamische omgeving ligt, binnen en rond Anna's Hoeve hebben recent forse veranderingen plaatsgevonden en staan nieuwe ingrepen op stapel:

- *de sanering van de Laarder Wasmeren is afgerond en heeft een spectaculair herstel van natuur en landschap mogelijk gemaakt, waarbij de open heide weer is teruggebracht*
- *De Riool Water ZuiveringsInstallatie (RWZI) is recent verplaatst.*
- *De ontwikkeling van de nieuwbouwwijk Anna's Hoeve is voorbereid, de woonvelden worden gefaseerd verkocht en het gebied wordt bouwrijp gemaakt.*
- *Scouting Heidepark wordt verplaatst, dit is gevat in een bestemmingsplan dat recentelijk is vastgesteld.*
- *De aanleg van een hoogwaardige openbaarvervoersverbinding (HOV in 't Gooij) over de oostrand van Anna's Hoeve is in voorbereiding waarbij er een besluit genomen is over het te volgen tracé. In het kader van de HOV wordt er in het verlengde van de Anthony Fokkerweg een fietstunnel aangelegd naar het gebied ten zuiden van het spoor. Voor de realisatie van het HOV-project zijn ook tijdelijke maatregelen nodig, zoals naar verwachting een omleidingsroute en tijdelijke spoorwegovergang voor de oostelijke randweg.*

- *De Groene Schakel wordt als een verbindingszone en dus als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur ontwikkeld. Hiervoor worden er ecoducten gerealiseerd, een ecopassage onder de A27 en een ecoduct over het spoor en de HOV. In Variant 1 wordt een extra ecoduct gerealiseerd over de WoAH. In Variant 2 wordt de WoAH verlegd en is geen extra ecoduct nodig. In dat geval wordt het ecoduct over spoor en HOV iets langer om ook over de verlegde weg heen te gaan. Rond de ecoducten liggen rustzone's en bufferzone's (respectievelijk 500 en 150 meter). De bufferzone is de meest directe omgeving van het ecoduct en dient primair ingericht te worden voor het functioneren van de ecologische verbindingszone. Hier is geen recreatief medegebruik mogelijk. In de rustzone is rust nodig om de aanloop naar het ecoduct ecologische te garanderen, hier is in beperkte mate recreatief medegebruik mogelijk.*
- *Rond en op landgoed Monnikenberg spelen verschillende ontwikkelingen, als de recente uitplaatsing van de kloosterfunctie naar de boerderij en de op handen zijnde uitbreiding van het zorgpark en woningbouw in combinatie met natuurontwikkeling.*
- *Rond Hilversum wordt gewerkt aan voltooiing van het 'Rondje Hilversum'. Dit is een recreatieve fietsroute zoveel mogelijk door het groen in de nabijheid van de stad. Deze voert ook over / langs het terrein van Anna's Hoeve.*

LEGENDA

- Plangebied inrichtingsvisie
- Groene Schakel
- ⊕ Verplaatsing scouting
- ⊖ Sanering wasmeren
- ⊕ Nieuwbouwwijk Anna's Hoeve
- ⊖ HOV
- ⊕ Nieuwe RWZI
- H Ontwikkelingen Monnikenberg

CONCEPT

INTERMEZZO

OOGST EERSTE CONSULTATIEBIJeenKOMST

Tijdens de eerste consultatiebijeenkomst zijn door de deelnemers 6 uitgangspunten benoemd die richting moeten geven aan de inrichtingsvisie. Deze bijeenkomst is enkel gesproken over variant 1, de Weg over Anna's Hoeve op zijn huidige plaats.

Rust in het gebied

Het gaat hierbij enerzijds om geluid, anderzijds om 'drukke'. Het geluid vanaf het spoor, de A27, de HOV en de Weg over Anna's Hoeve (WOAH) moet worden geweerd. Ook verwacht men een toenemende drukke vanuit de nieuwe aanpalende wijk Anna's Hoeve. Men is bezorgd of er wel voldoende ruimte overblijft voor recreatie.

Natuur waarborgen

Het gaat hierbij om behoud en herstel van natuurwaarden door een meer natuurlijke bosontwikkeling, het vergroten van de diversiteit aan milieutypen door de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers, het verwijderen van parkeerplaatsen en het borgen van voldoende water in het gebied.

Zoneren recreatie

Er wordt een zonering in het recreatief gebruik bepleit, van intensiever nabij Hilversum (spelen, speelbos, hondenuitlaat en –uitzwembad) met meer hoogwaardige recreatieve voorzieningen, overgaand naar een extensiever gebruik

(wandelen, hondenvrije zones) met een eenvoudiger inrichting verder van Hilversum af.

Ademruimte voor de recreant

Er wordt gepleit voor het versterken van de recreatieve verbindingen met de aanpalende gebieden (ook richting Baarn en de Monnikenberg) zodat de recreant niet wordt 'ingesloten' op Anna's Hoeve maar er ook uit kan, verder naar buiten kan gaan.

Cultuurhistorie

Behoud waardevolle karakteristieke elementen en zet deze weer sterker aan. Voorbeelden hiervan zijn de laanstructuur, de Liebergerweg, de berg van Dudok. Daarnaast wordt gepleit de herinnering aan het voormalige pand Anna's Hoeve levend te houden (plek en gebouw).

Verkeersveiligheid Weg over Anna's Hoeve

Gepleit wordt voor het reduceren van de snelheid, het verbeteren van de oversteekbaarheid voor voetgangers (wandelaars) en het weren van het vrachtverkeer.

Tegengaan verstoring

Dit betreft het tegengaan van verstoring door mountainbikers, loslopende honden en overbelasting vanuit het recreatief gebruik.

CONCEPT

3

DOELSTELLING EN AMBITIES

3.1 DOELSTELLINGEN

Doelstellingen zijn:

- *het realiseren van de Groene Schakel*
- *behoud en versterking van de landschappelijke en ecologische waarden*
- *het bieden van ruimte aan recreatie, het gebied moet zich als recreatief uitloopgebied van de inwoners van Hilversum kunnen door ontwikkelen.*
- *Behouden blijven en verbeteren van de aansluiting op de omgeving*

Deze doelstellingen zijn naar de verschillende belangen –natuur, recreatie en landschap- omgezet in de volgende ambities.

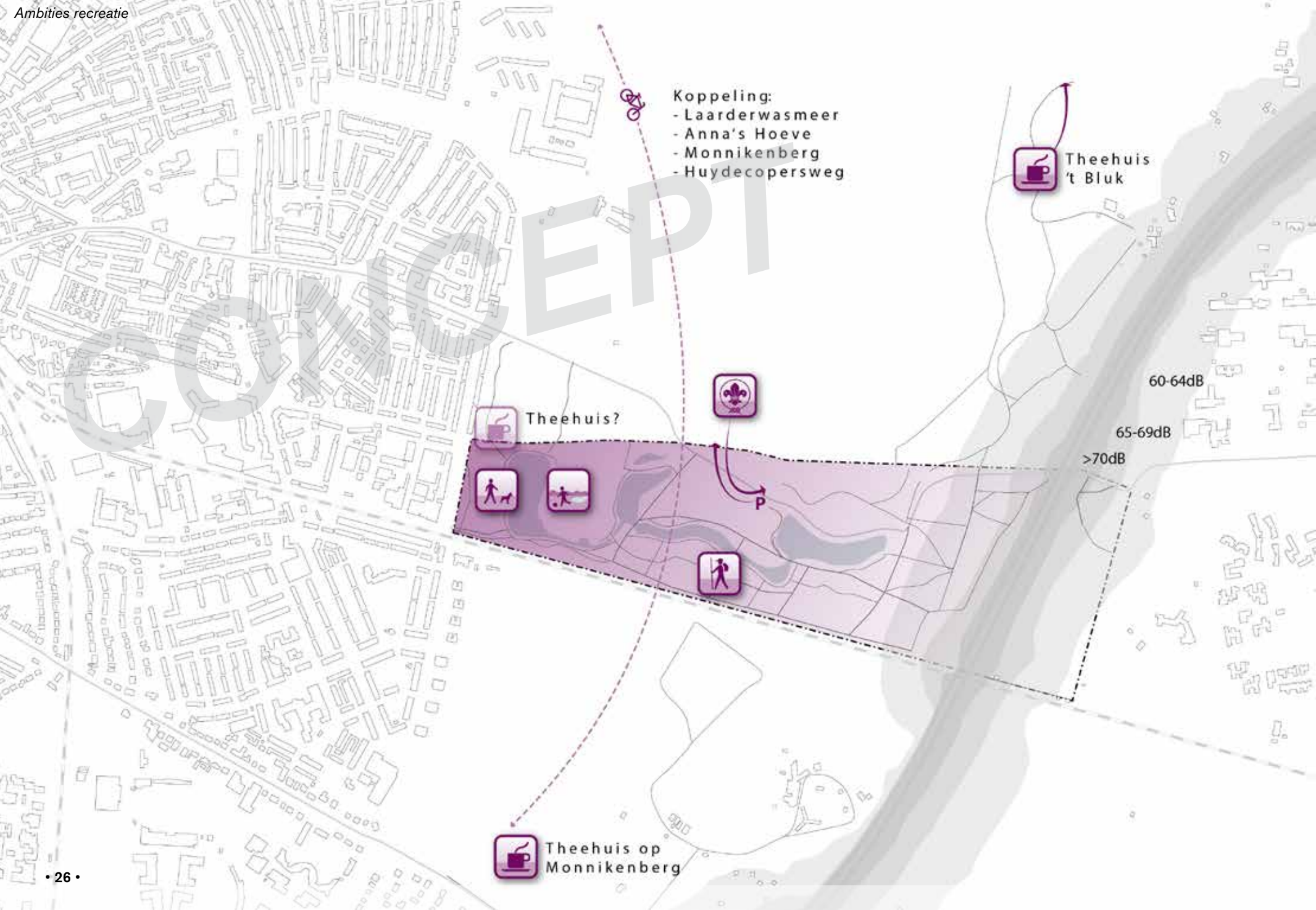
3.2 NATUURAMBITIE

Het 'verdriet van het Gooi' is dat het zo rijk is aan natuurgebieden, maar dat deze door de ontwikkeling van de infrastructuur sterk geïsoleerd zijn geraakt. Een vanouds samenhangend en aaneengesloten natuurgebied is zo verworpen tot een mozaïek aan waardevolle doch strikt van elkaar gescheiden natuurfragmenten, waarin natuurwaarden onder druk zijn komen te staan.

Het is de ambitie de samenhang te herstellen door het realiseren van de Groene Schakel, een ecologische verbinding tussen de natuurgebieden in het Gooi (onder andere Bussummerheide, Westerheide, Zuiderheide, Laarder Wasmere) en op de Utrechtse Heuvelrug (oander andere boswachterij De Vuursche, Landgoed Pijnenburg). Deze natuurverbinding moet de ruimtelijke samenhang van het landelijk natuurnetwerk versterken en daarmee de overlevingskansen voor plant- en diersoorten vergroten.

Concreet moet de Groene Schakel de verschillende leef- en foerageergebieden voor soorten als boomarter, das, heivlinder, ree, levendbarende hagedis, hazelworm, ringslag, heikkikker en edelhert weer met elkaar verbinden waardoor in de toekomst ook weer een uitwisseling van soorten plaats kan vinden. Voor het realiseren van de Groene Schakel is de aanleg van ecoducten, inclusief de bijbehorende rust- en bufferzones, essentieel.

Om de ecoducten te laten functioneren is het daarnaast noodzakelijk om dieren naar de oversteek te geleiden door middel van wildrasters. Daarnaast zijn mitigerende voorzieningen nodig in de vorm van schermen en/of grondwallen met beplanting langs infrastructuur. In veel gevallen kunnen mitigerende voorzieningen en wildrasters worden gecombineerd.

Naast herstel van de samenhang is het de ambitie de diversiteit binnen het gebied te versterken door de, deels in potentie, reeds aanwezige milieus sterker onderscheidend te maken. De ecologische waarden moeten worden behouden en versterkt door het:

- *vergroten van de ecologische kwaliteit van de aanwezige waterpartijen, met meer natuurvriendelijke oevers en oevers plaatselijk in te richten als rustgebieden;*
- *behoud van het foerageer- en nestgebied van vleermuizen;*
- *behoud van het areaal broedgebied bosvogels;*
- *voorkomen van verstoring;*
- *realisatie van nieuwe heidegebieden als “heideverbinding” voor de doelsoorten van dit biotoop.*
- *Optimaliseren leefgebied voor de beoogde doelsoorten in en nabij de natuurverbinding (nadere uitwerking is hiervoor nodig)*

3.3 RECREATIEAMBITIE

De recreatieve kracht van het Gooi ligt in het feit dat natuur- en landschap altijd binnen handbereik zijn. Op korte afstand van de woning treft men een buitengewoon gevarieerd en aantrekkelijk uitloop-, uitfiets- en uitreng gebied. Uit de berekeningen van Alterra blijkt dat het gebied veel gebruikt wordt. Het is de ambitie om ondanks de “druk” toch een natuurlijk beeld en een natuurlijke ervaring na te streven.

Vanuit de recreatie wordt gestreefd naar een sterkere zonering in het gebruik, van intensiever nabij Hilversum overgaand in een extensiever gebruik verder van Hilversum verwijderd. Het verplaatsen van de bestaande parkeerplaats aan de weg over Anna's Hoeve naar de Liebergerweg (bij de sportvelden) is een maatregel die binnen deze ambitie past. Het voornemen van de verplaatsing van scouting Heidepark past in het recreatief gebruik dat in de inrichtingsvisie voor het middendeel wordt beoogd..

Naast het bestaande theehuis 't Bluk wordt naar verwachting ook een theehuis als onderdeel van het plan Monnikenberg gerealiseerd. Er lijkt daarom vooralsnog geen behoefte aan een theehuis binnen Anna's Hoeve te zijn. Als er in de toekomst behoefte blijkt te zijn aan een theehuis in Anna's Hoeve, dan is een locatie tegen de rand van de bebouwing van Hilversum daarvoor de meest geschikte plek.

Het 'rondje Hilversum' moet voor fietsers de koppeling tot stand brengen tussen de recreatief aantrekkelijke gebieden noordelijk en zuidelijk van Anna's Hoeve en moet Laarder Wasmere, Anna's Hoeve, Monnikenberg en Huydecopersweg recreatief verbinden. In het gebied is het geluid van de A27 dominant aanwezig. Dit is voor veel mensen een reden om hier niet te komen. Ambitie voor de inrichtingsvisie is een reductie van de geluidsoverlast.

3.4 LANDSCHAPPELIJKE AMBITIE

De landschappelijke kracht van het Gooi schuilt in de historische gelaagdheid en de ruimtelijke diversiteit. Het Gooi kent een lange ontwikkelingsgeschiedenis, waarbij iedere episode zijn eigen aardigheden aan het gebied heeft toegevoegd, zonder het voorgaande geheel uit te wissen. De ijstijden, het potstalsysteem, de landgoedcultuur en de nieuwe tijd drukken ieder op hun eigen wijze hun stempel op het hedendaagse landschap. Het resultaat is een uitzonderlijk gelaagd landschap dat zich laat lezen als een geschiedenisboek. Dit verschaft het landschap van het Gooi een sterk historisch perspectief. Het heden laat zich lezen als het resultaat van een lange ontwikkeling en als vertrekpunt van nieuwe ontwikkelingen. Het is de ambitie deze gelaagdheid zoveel mogelijk in het landschap tot uitdrukking te brengen.

Het versterken van de landschappelijke kwaliteit moet worden bereikt door het versterken van het natuurlijke beeld van de waterpartijen. Daarnaast worden relaties met de omgeving zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterkt.

Daarnaast wordt ingezet op het sterker aanzetten van een drietal bijzondere landschapselementen:

- *het opwaarderen van de cultuurhistorisch waardevolle Liebergerweg;*
- *het deels terugbrengen van de laanstructuur die Anna's Hoeve verbond met landgoed Monnikenberg*
- *het restaureren en verbijzonderen van de berg van Dudok en de heuvel van Dudok*
- *het herkenbaar maken van de contour van het voormalige pandje Anna's Hoeve als historisch relict*

CONCEPT

4

INRICHTINGSCONCEPT EN VISIE

4.1 CONCEPT IN GROTER VERBAND

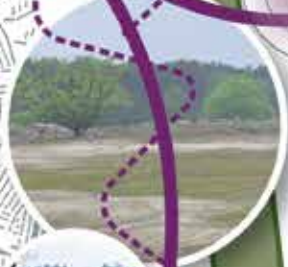
Tussen Hilversum en de A1 / A27 ligt een keur aan recreatief aantrekkelijke natuurgebieden: Bussumerheide-Westerheide, Zuiderheide, Laarder Wasmeer, Anna's Hoeve, Monnikenberg. Daarnaast liggen ook aan de overzijde van de A1/A27 recreatief interessante en ecologisch belangwekkende gebieden, als Crailo en Tafelbergheide noordelijk van de A1 en de uitgestrekte bossen en landgoederen van Lage Vuursche oostelijk van de A27.

Het is de ambitie de gebieden tussen Hilversum en het korset aan omsluitende infrastructuur (A1 en A27) als een recreatieve schil met elkaar te verbinden en te versterken. Daarin ligt een belangrijke taak voor 'het rondje Hilversum', dat zich overwegend in de overgangszone van stad naar land beweegt en waar het primaat ligt op het recreatief gebruik.

Tegelijkertijd is het de ambitie deze gebieden ook ecologisch aan elkaar te schakelen en te verbinden met de natuurgebieden oostelijk van de A27 en noordelijk van de A1. Daarin ligt een sleutelfunctie voor de 'Groene Schakel', waarbinnen het primaat ligt bij de het ecologisch functioneren van de natuurverbinding.

Ofschoon het primaat binnen de Groene Schakel ligt bij het ecologisch functioneren van de natuurverbinding, is het nadrukkelijk niet de bedoeling dat deze het recreatief gebruik buitensluit. Voor de recreant moeten er zoveel mogelijk dwarsverbindingen en doorsteken naar de recreatief aantrekkelijke gebieden 'voorbij' de Groene Schakel blijven en worden ontwikkeld.

Deze doorsteken mogen het ecologisch functioneren van de Groene Schakel niet onevenredig hinderen en het functioneren van de ecoducten niet negatief beïnvloeden. De buffer- en rustzones in de toeloop naar de ecoducten, die essentieel zijn in het functioneren van de ecologische verbinding, moeten hierbij worden gerespecteerd.

THEEHUIS MONNIKENBERG

THEEHUIS 'T BLUK

4.2 TWEE VARIANTEN

In de loop van het proces bleek de ligging van de Weg over Anna's Hoeve bepalend voor enerzijds de recreatieve mogelijkheden, anderzijds de natuurmaatregelen die moeten worden getroffen.

Daarom zijn twee varianten verkend:

- een variant die uitgaat van behoud van ligging en functie van de Weg over Anna's Hoeve;
- een variant die uitgaat van een verlegging van de Weg over Anna's Hoeve, waarbij deze van west naar oost eerst langs het spoor voert, vervolgens onder de A27 door gaat, langs de A27 voert en weer aansluit op het oude tracé.

Variant 1: Behoud van de WoAH

Variant 2: Verleggen WoAH

4.2.1 Variant 1: bestaand tracé

Deze variant voorziet in de aanleg van twee ecoducten, beide ontwikkeld als bos- en heideverbinding met (hei)schraalgrasland:

- één over de infrastructuurbundel van spoor en HOV;
- één over de Weg over Anna's Hoeve, die daartoe ter plaatse van het ecoduct half verdiept wordt aangelegd.

Dergelijke ingrijpende en kostbare maatregelen zijn alleen te verantwoorden wanneer deze optimaal kunnen functioneren. Daartoe moeten beide passages minimaal 50 meter breed zijn met geleidelijk oplopende toelopen (1:20) en beide een bufferzone van 150 meter aan weerszijden. Daarnaast gelden per passage aanvullende inrichtingsmaatregelen, zoals rasters en grondwallen, gericht op het weren van negatieve invloeden (licht, geluid, verstoring) van buitenaf. Langs de Weg over Anna's Hoeve, het spoor en de HOV zijn voor de geleiding van dieren naar de ecoducten aan weerszijde rasters nodig van 1.80 meter hoog. Om de aanloop naar het ecoduct over de Weg over Anna's Hoeve goed te laten functioneren is verplaatsing en afsluiting van de Goyersgracht-Zuid voor gemotoriseerd verkeer noodzakelijk. Deze afsluiting gaat gepaard met verkeermaatregelen die goede bereikbaarheid van bewoners van de Goyergracht-Zuid garanderen. De verlichting langs de Weg over Anna's Hoeve dient zo ecologische vriendelijk mogelijk afgesteld te worden.

Indien gekozen wordt voor variant 1 is nader onderzoek naar de precieze ligging van het ecoduct noordzakelijk. In deze variant ligt die deze over het huidige tracé. Bij nader onderzoek zou moeten blijken of het deels verleggen van de weg, bijvoorbeeld de scherpe bocht voorbij de berg van Dudok afsnijden, winst oplevert voor het functioneren van het ecoduct.

Voor Anna's Hoeve is een strikte zonerings in het recreatief gebruik noordzakelijk, met een intensief gebruik nabij de stad overgaand in een extensiever gebruik verder van de stad verwijderd.

De rust- en bufferzones rond beide ecoducten worden van recreatief gebruik gevrijwaard. Dat vergt een herordening in de recreatieve ontsluiting. Het gebied tussen de HOV en de Weg over Anna's Hoeve wordt deels afgesloten voor recreatie. Dit betreft het gebied globaal tussen de A27 en de berg van Dudok en ten zuiden van de bergvijver. Alleen het fietspad langs de Weg over Anna's Hoeve en het wandelpad over de Oude Liebergerweg blijven bereikbaar voor recreatief gebruik. Daarbij gaan recreanten onder de het ecoduct door.

In de zone voor intensiever recreatief gebruik bieden ommetjes de ruimte voor een kortere rondwandeling. Deze ommetjes worden verbijzonderd door het aanbrengen van 'recreatieve parels', bijzondere objecten of elementen die de specifieke kwaliteiten van het betreffende gebied extra voor het voetlicht brengen. Daarnaast zijn hieraan grotere dwarsverbindingen gekoppeld die naar de natuurgebieden 'voorbij' de Groene Schakel voeren.

Voor de tekeningen op pagina 35 & 37 geldt dat:

- weergegeven inrichting woonwijk Anna's Hoeve conform het vastgestelde ontwerp voor de openbare ruimte is
- weergegeven terreininrichting ontwikkeling Monnikenberg een indicatie geeft van de mogelijke inrichting

- LEGENDA
- Bos
  - Heide
  - Weide
  - Water
  - Natuurvriendelijke oever
  - Talud
  - Verharde weg
  - Spoor
  - Fietspad
  - Wandelpad
  - Vlonderpad
  - Laan
  - Markant punt
  - Scouting
  - Monument Anna's Hoeve
  - Natuurlijk spelen
  - Zicht
  - Raster
  - Geluidswal

4.2.2 Variant 2: verlegd tracé

Verlegging van de Weg over Anna's Hoeve maakt dat er één ecoduct nodig is over de bundel van spoor, HOV en Weg over Anna's Hoeve in plaats van twee. Rond dit ecoduct is een inrichting noodzakelijk die zorg draagt voor een optimale werking van het ecoduct (bufferzone van 150 meter). Dat betekent dat het ecoduct en de rechtstreekse omgeving niet toegankelijk is voor de mens. Hier zal een laag raster geplaatst worden die de grens vormt van het begrazingsgebied dat recreatief toegankelijk is en de aanloop rond het ecoduct die niet toegankelijk is. De inrichting van dit gebied zal bos- en heidelandschap zijn.

Ten opzichte van variant 1 betekent dit dat een groter gebied ten zuiden van de Weg over Anna's Hoeve toegankelijk blijft voor de recreant. Langs en door de bergvijver vormt een vlonderpad een extra route met zicht op de brede oeverzone die ontwikkeld wordt op de plaats van de huidige steile oever.

De huidige weg, het fietspad, en de bijbehorende inrichtingselementen worden verwijderd. Op het tracé van de te verwijderen Weg over Anna's Hoeve wordt een onverhard voetpad gerealiseerd waarmee een extra dwarsverbinding ontstaat met de recreatiegebieden 'voorbij' de Groene Schakel, tevens vergroot dit de recreatieve mogelijkheden binnen Anna's Hoeve. Dit recreatieve pad ligt aan de noordzijde van de huidige ligging van de weg, waardoor er optimaal ruimte ontstaat voor een natuurlijk talud langs de bergvijver met enkele vlonders die toegang verschaffen tot het water en tevens dienst kunnen doen als vissteiger.

Tussen de verlegde Weg over Anna's Hoeve en het spoor zal een utilitair fietspad gerealiseerd worden. Dit fietspad geeft een extra verbinding met de omgeving richting Baarn en richting Lage Vuursche. In de uitwerking wordt voorgesteld om het dwarsprofiel t.o.v. het voorstel eerder gedaan binnen de studie van de HOV te versmallen. In nader overleg met de partners van dit project zal moeten blijken hoe smal dit profiel kan en mag zijn. Vanuit het natuur- en recreatiebelang is zo smal mogelijk een wens. De bundel van infrastructuur wordt vanuit het gebied aan het zicht onttrokken door een begroeide grondwal.

Bij deze variant ligt de Weg over Anna's Hoeve deels tussen de bestaande bebouwing aan de Anthony Fokkerweg en de nieuw te ontwikkelen woonwijk Anna's hoeve en deels ingesneden in het bestaande talud langs de Anthony Fokkerweg. Ter hoogte van de Liebergerweg komt een veilige en overzichtelijke oversteekvoorziening. Min of meer in het verlengde van de Mussenstraat (einde van de fietstunnel onder het spoor) is optioneel voorzien in een voetgangersbrug die gebruik maakt van het bestaande reliëf. De zone tussen de Anthony Fokkerweg en de nieuwe woonwijk Anna's Hoeve is thans ingericht als een speelzone. Bij het verleggen van de Weg over Anna's Hoeve zal deze speelstrook worden ontzien. De verlegde weg komt daarmee grotendeels binnen de bestemmingsplangrens van de woonwijk Anna's Hoeve te liggen.

- LEGENDA
- Bos
  - Heide
  - Weide
  - Water
  - Natuurvriendelijke oever
  - Talud
  - Verharde weg
  - Spoor
  - Fietspad
  - Wandelpad
  - Vlonderpad
  - Laan
  - Markant punt
  - Scouting
  - Monument Anna's Hoeve
  - Natuurlijk spelen
  - Zicht
  - Raster
  - Geluidswal

4.3 IN DETAIL, DE EFFECTEN

Om een afgewogen keuze voor een voorkeursvariant te maken is een gedegen vergelijking van de beide varianten noodzakelijk. Hiertoe zijn van beide varianten themakaarten en een detailtekening gemaakt. Naast thema's met een kaart of verbeelding zijn er ook thema's zonder verbeelding. De thema's zijn:

- *Ecologie: onder andere maatregelen ten behoeve van het ecologisch functioneren van het gebied en de Groene Schakel*
- *Recreatie: onder andere maatregelen met betrekking tot de recreatieve mogelijkheden in het gebied*
- *Landschap*
- *Verkeer*
- *Overige effecten*
- *Kosten*

In de volgende paragrafen worden de beide varianten aan de hand van bovengenoemde thema's verder uitgediept en vergeleken. In paragraaf 4.4 is een tabel weergegeven die op een overzichtelijke wijze een weging aangeeft tussen beide modellen.

4.3.1 Ecologie en effecten op bosopstanden

Het belangrijkste verschil tussen beide varianten is het al dan niet verleggen van de Weg over Anna's Hoeve en de daaraan gekoppelde realisatie van 1 of 2 ecoducten. Het verleggen

van de weg biedt vanuit het oogpunt van natuurontwikkeling een aantal majeure voordelen. Door de bundeling van de Weg over Anna's Hoeve met de spoorverbinding en de HOV wordt één flessenhals in de natuurverbinding weggenomen en kan met één ecoduct worden volstaan, hetgeen gunstig is voor het functioneren van de natuurverbinding. Het verleggen van de Weg over Anna's Hoeve maakt een strikte scheiding tussen recreatie en natuur minder noodzakelijk, hoewel de rust- en bufferzones rondom het ecoduct uiteraard gerespecteerd moeten worden.

Zoals reeds vermeld, zijn voor het goed functioneren van de ecoducten aanvullende maatregelen noodzakelijk. Deze maatregelen hebben een positief effect op het functioneren van de groene schakel. De hoeveelheid te nemen maatregelen verschilt tussen variant 1 en 2.

In variant 1 zijn meer rasters nodig dan in variant 2. Vooral in het noordelijk deel van Anna's Hoeve, rondom de heuvel van Dudok zullen in variant 2 nauwelijks rasters nodig zijn. Ook voor de grondwallen geldt dat in variant 1 een grotere lengte noodzakelijk is.

Verder verschillen beide varianten aangaande de noodzakelijkheid tot verplaatsing en afsluiting voorgemotoriseerd verkeer van de Goyergracht-Zuid. Waar de verlegging en afsluiting in variant 1 noodzakelijk is voor het functioneren van het ecoduct is de afsluiting voor gemotoriseerd verkeer in variant 2 gewenst

maar niet noodzakelijk, verlegging wel. Voor de bewoners van Goyergracht-Zuid dient hierbij naar een goede oplossing gezocht te worden.

Voor beide varianten geldt dat er kansen zijn tot een versterkte natuurontwikkeling langs de zuidoever van de Bergvijver. Een ongestoorde gradiëntontwikkeling van water naar land, creëert hier leefomstandigheden voor soorten als grote en kleine karekiet. In de variant 2 is de oeverontwikkeling breder, ook zal in deze variant een vlonderpad gerealiseerd worden over de Bergvijver met zicht op de gradiëntrijke oeverzone.

Realisatie van het ecodeuct / de ecodeucten heeft de kap van een deel van het bos als gevolg. Logischerwijs is het te kappen areaal bij aanleg van twee ecodeucten groter dan wanneer slechts 1 ecodeuct aangelegd wordt. Voor het oostelijk deel van Anna's Hoeve geldt dat een deel van het te kappen bos omgevormd wordt tot heide en (hei)schraalgrasland.

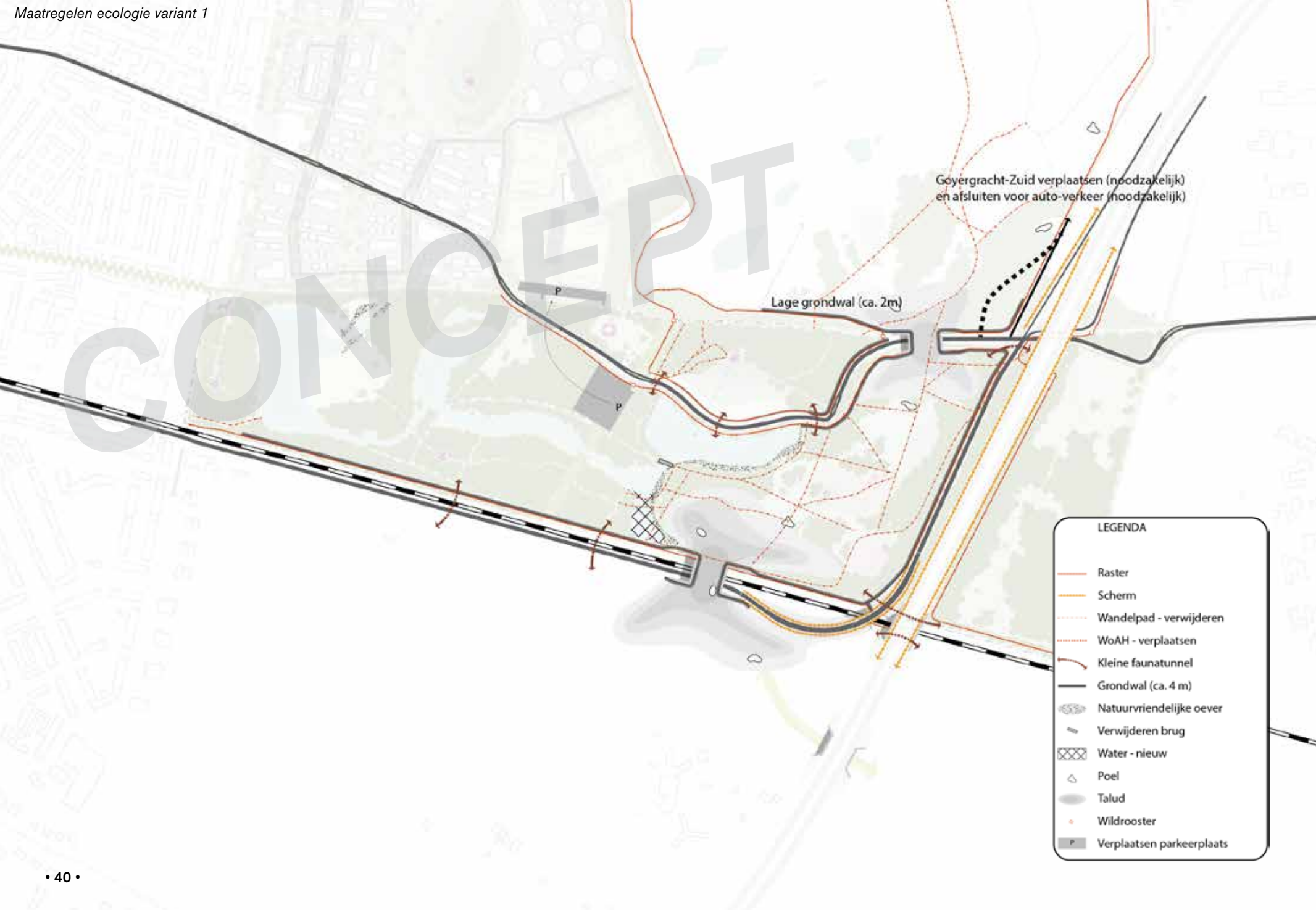
De verplaatsing van de parkeerplaats naar de Liebergerweg beperkt in beide varianten de toetreding van auto's in het gebied, hetgeen een positieve uitwerking heeft op de ecologie.

Realisatie van enkele kleine faunapassages onder de Weg over Anna's Hoeve (bij variant 1), bij de A27, de HOV en het spoor dragen verder bij aan de natuurontwikkeling in het gebied.

In het overig deel van Anna's Hoeve is kappen niet noodzakelijk, het is wel gewenst de bossen middels gericht kappen en beheer om te vormen zodat een meer gevarieerd en daarmee aantrekkelijker milieu ontstaat voor mens, dier en plant.

Variant 2 biedt kansen voor de realisatie van een vlonderpad langs de bergvijver

Goyergracht-Zuid verplaatsen (noodzakelijk)
en afsluiten voor auto-verkeer (noodzakelijk)

Lage grondwal (ca. 2m)

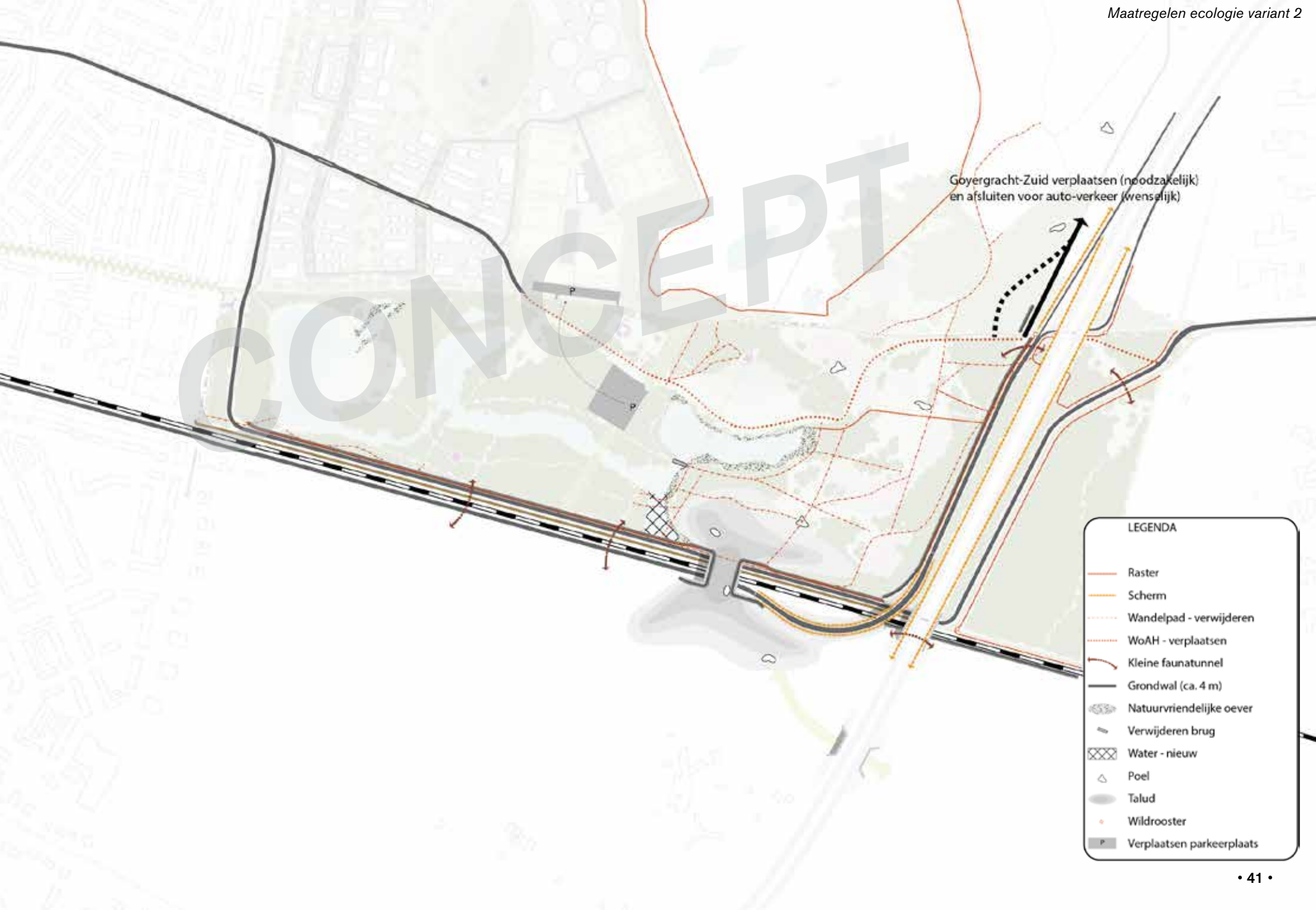
P

P

LEGENDA

- Raster
- Scherm
- Wandelpad - verwijderen
- WoAH - verplaatsen
- Kleine faunatunnel
- Grondwal (ca. 4 m)
- Natuurvriendelijke oever
- Verwijderen brug
- Water - nieuw
- Poel
- Talud
- Wildrooster
- Verplaatsen parkeerplaats

Goyergracht-Zuid verplaatsen (noodzakelijk) en afsluiten voor auto-verkeer (wenselijk)

- LEGENDA
- Raster
  - Scherm
  - Wandelpad - verwijderen
  - WoAH - verplaatsen
  - Kleine faunatunnel
  - Grondwal (ca. 4 m)
  - Natuurvriendelijke oever
  - Verwijderen brug
  - Water - nieuw
  - Poel
  - Talud
  - Wildrooster
  - Verplaatste parkeerplaats

4.3.2 Recreatie

Naast het behouden van de recreatieve mogelijkheden binnen Anna's Hoeve worden de verbindingen met recreatie gebieden 'voorbij' de Groene Schakel belangrijk gevonden. Belangrijke schakel hierin is het Rondje Hilversum en de hieraan gekoppelde dwarsverbindingen. Het opwaarderen van de Liebergerweg tot fietspad creëert in beide varianten een nieuwe verbinding tussen Hilversum en het buitengebied. In variant 1 blijft het fietspad parallel aan de Weg over Anna's Hoeve gehandhaafd als verbinding. In variant 2 wordt tezamen met de Weg over Anna's Hoeve ook het utilitaire fietspad verplaatst richting spoor. Over de aantrekkelijkheid van deze route (ingeklemd tussen spoor en een 60km weg) kan getwijfeld worden, maar het biedt wel een nieuwe, snelle verbinding met de gebieden rond de Lage Vuursche.

Voor beide varianten geldt dat in het oostelijk deel van Anna's Hoeve wandelpaden verwijderd worden in de bufferzone van het ecoduct. Met het verschil dat een deel van de paden in variant 2 behouden kan blijven (ook ten zuiden van de huidige Weg over Anna's Hoeve) en een vlonderroute door de Bergvijver naar de top van de berg gerealiseerd kan worden.

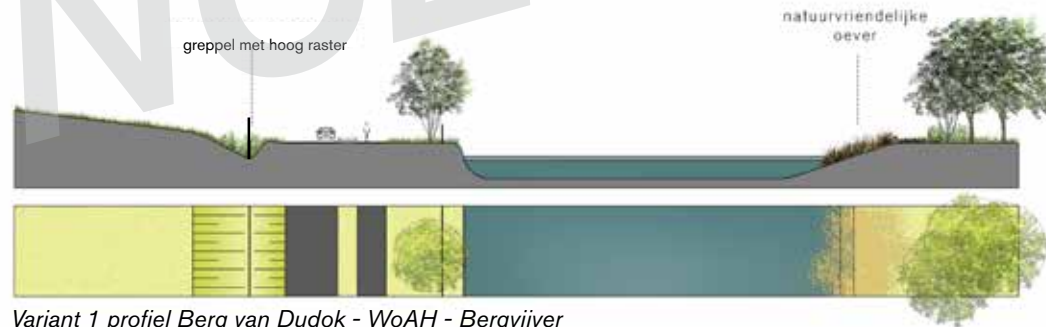
Met het opwaarderen van de Oude Liebergerweg wordt een historische structuur onder de aandacht gebracht. De route over de Oude Liebergerweg wordt in variant 1 als wandelpad en in variant 2 als recreatief fietspad ingericht. Het oude tracé van de Weg over Anna's Hoeve wordt in variant 2 een wandelpad. Een

tweede historische structuur die weer zichtbaar gemaakt kan worden is de laan van Anna's Hoeve. In variant 1 is het van groot belang de oversteekbaarheid van de Weg over Anna's Hoeve te verbeteren. In variant 2 is geen oversteekvoorziening nodig.

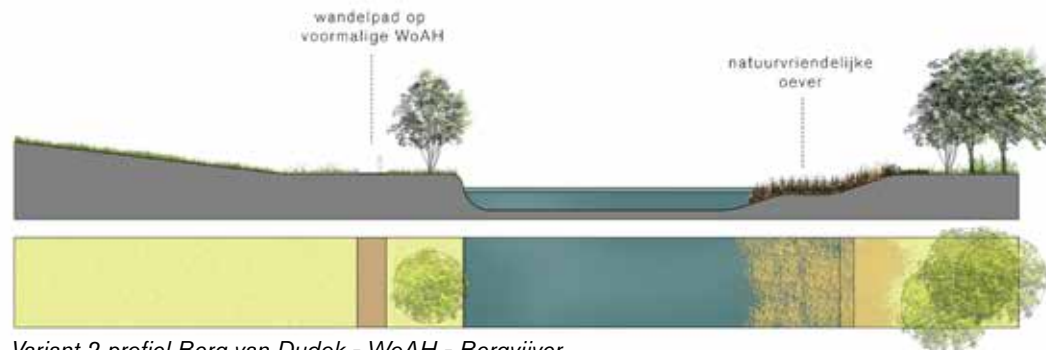
Als gevolg van de realisatie van de Groene Schakel is vermindering van het aantal wandelpaden binnen Anna's Hoeve onontkomelijk. Het aanbrengen van recreatieve parels kan dit, in beide varianten, deels ondervangen. Een voorbeeld hiervan is bij variant 1 een observatiepunt met zicht op het voor de recreant afgesloten deel van Anna's Hoeve. Vanuit deze verscholen post heeft men zicht op dieren die in de vroege ochtend of bij het vallen van de nacht de vijver als drinkplaats gebruiken. Bij variant 2 kan hier een wandeling over een vlonderpad starten. Een markant kunstobject op de top van de Berg van Dudok kan aan dit bijzondere landmark nieuwe beeldkracht toevoegen. De plek van de voormalige Anna's hoeve kan worden geduid door bijvoorbeeld het aanbrengen van ruïneachtig monument dat verwijst naar de geschiedenis van de plek. Deze plek kan in samenhang met de scouting ontwikkeld worden en kan vormkrijgen als een aardige plek om te verpozen voor de recreant. De scheiding tussen scouting en openbare ruimte dient zorgvuldig en zo "hekloos" mogelijk vormgegeven te worden. De detaillering van de omgeving van het voormalige partycentrum dient nader te worden uitgewerkt, eventueel in relatie tot vestiging van de Scouting.

Huidig profiel Berg van Dudok - WoAH - Bergvijver

Variant 1 profiel Berg van Dudok - WoAH - Bergvijver

Variant 2 profiel Berg van Dudok - WoAH - Bergvijver

Huidig profiel spoorzone

aarden wal ter afscherming (4 m)

Variant 1 profiel spoorzone

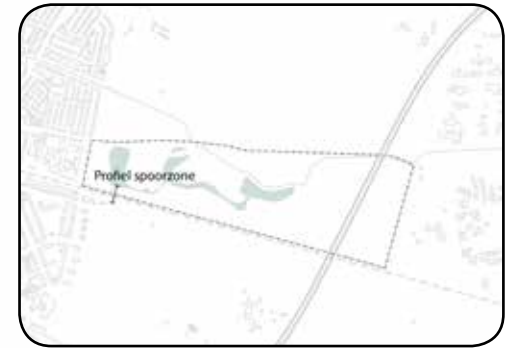
aarden wal ter afscherming (3 m)

nieuwe dwarsverbinding richting
aangrenzende gebieden

raster op 5.5m uit
hart spoorlijn

Variant 2 profiel spoorzone

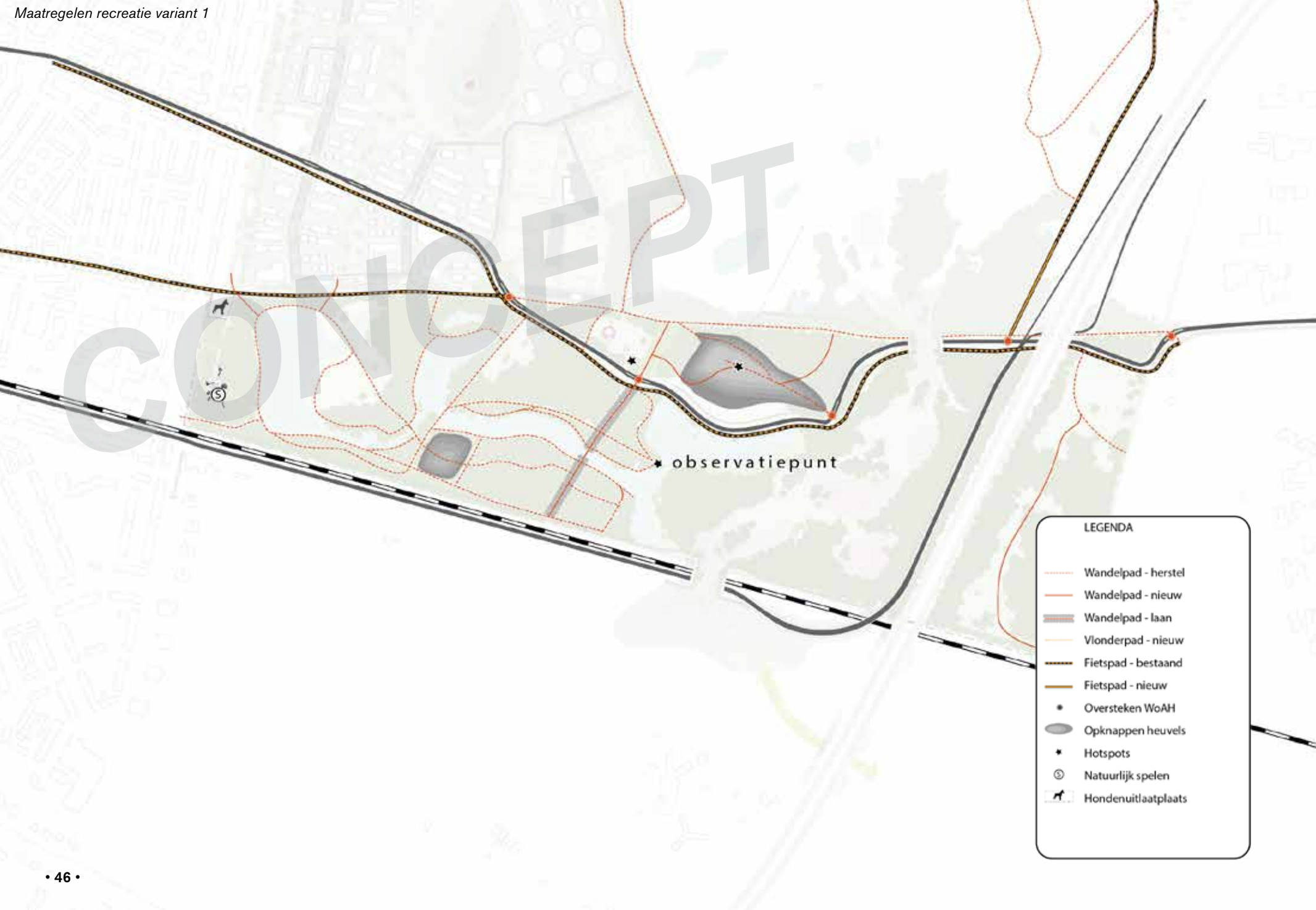

De hoeveelheid af te sluiten paden is in variant 1 groter dan in variant 2. In variant 2 worden ten noorden van het ecoduct over het spoor de meeste paden behouden wat de recreatieve mogelijkheden grotendeels behoudt. De realisatie van een wandelpad op het tracé van de huidige Weg over Anna's Hoeve draagt hieraan bij. Dit is een pad dat midden in het gebied ligt tussen Berg van Dudok en Bergvijver zonder directe verstoring van een verkeersweg.

Door de verlegging van de Weg over Anna's Hoeve zal over de volledige lengte een strook van het gebied opgeofferd worden langs het spoor. Ook ligt de verlegde weg ten oosten van de A27 door het recreatiegebied Anna's Hoeve. Hier is het tracé zo efficiënt mogelijk langs de A27 gelegd en het ruimteverlies zoveel mogelijk ingeperkt.

Het blijkt dat het gebied druk bezocht wordt en vooral recreatieve mogelijkheden geeft voor het type recreant dat past bij het motief "gezelligheid". Het gebied is per definitie te druk bezocht om te kunnen voldoen aan de norm die gesteld is voor "natuurgerichte recreatie", het motief "even er tussen uit" vergt weinig mensen tegenkomen en weinig geluidsoverlast. Deze vorm van recreatie is verderop richting de bossen van Lage Vuursche en het gebied ten noorden van de Laarder Wasmeren. Binnen het recreatie type "gezelligheid" is in de eerste variant nauwelijks een adequate zonering te maken. In de berekeningen blijkt dat drukte vrijwel overal gelijk is in het westelijke deel, deze neemt pas af voorbij de

Berg van Dudok. In variant 2 zijn meer zoneringsmogelijkheden omdat er meer paden in het oostelijke deel liggen, waardoor mensen zich meer kunnen verspreiden over het gebied. De voorgestelde uitzichtpunten passen goed binnen dit motief.

• observatiepunt

LEGENDA

- Wandelpad - herstel
- Wandelpad - nieuw
- Wandelpad - laan
- Vlonderpad - nieuw
- Fietspad - bestaand
- Fietspad - nieuw
- Oversteken WoAH
- Opknappen heuvels
- Hotspots
- Natuurlijk spelen
- Hondenuitlaatplaats

LEGENDA

- Wandelpad - herstel
- Wandelpad - nieuw
- Wandelpad - laan
- Vlonderpad - nieuw
- Fietspad - bestaand
- Fietspad - nieuw
- Oversteken WoAH
- Opknappen heuvels
- Hotspots
- Natuurlijk spelen
- Hondenuitlaatplaats

4.3.3 Landschap

Voor het landschap en cultuurhistorische elementen zijn de beide varianten deels onderscheidend. De Liebergerweg, de laan, de objecten, het herstel van Dudok elementen zijn in beide varianten opgenomen. Maar het grootste verschil is gelegen in de toepassing van aanvullende maatregelen voor de realisatie van de Groene Schakel. Dit maakt dat variant 1 meer verstoring van het algemene beeld zal geven. Een tweede ecoduct heeft een impact op het landschappelijke beeld en zal een deel van de oorspronkelijke bodem toedekken. Om het ecoduct te laten functioneren zijn ook grondwallen en rasters langs de Weg over Anna's Hoeve nodig. Ook zal deze variant meer verstoring geven van een landschappelijk of natuurlijk beeld door de weg midden in het gebied met (deels) vangrails en verlichting.

4.3.4 Verkeer

Voor verkeer hebben beide varianten invloed ten opzichte van de huidige situatie. Voor beide varianten is het streven naar een 60 km/uur regime voor de Weg over Anna's Hoeve (buiten de bebouwde kom). Dit brengt meer verkeersveiligheid met zich mee en minder geluidsoverlast. Bij het laten liggen van de Weg over Anna's Hoeve zal aanvullend de oversteekbaarheid op enkele plekken verbeterd moeten worden.

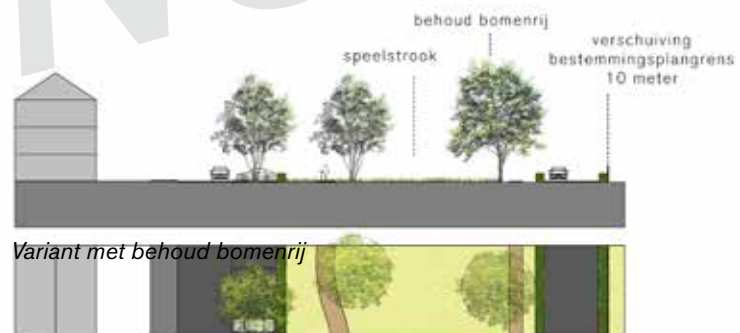
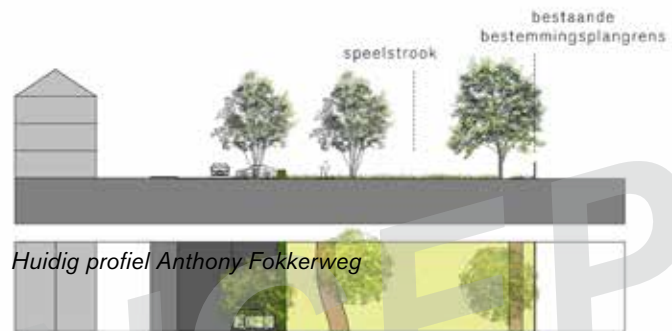
Bij de verlegging van de Weg over Anna's Hoeve is vooral de oversteekbaarheid vanuit de bestaande wijk naar het Anna's Hoeve een belangrijk punt. Hiervoor worden twee goede voorzieningen getroffen: bij de Liebergerweg en de optioneel nabij de Mussenstraat.

Qua doorstroming, reistijd en capaciteit van de weg zal er naar verwachting geen significant verschil tussen beide varianten optreden. Naast de verlegde weg komt een utilitair fietspad richting het oosten, dit vormt een extra verbinding.

Door de verplaatsing van het parkeerterrein en de combinatie met een bestaand parkeerterrein wordt de verkeersveiligheid vergroot in beide varianten. In variant 2 eindigt de Weg over Anna's Hoeve ter hoogte van de kruising met de Liebergerweg en worden de auto's zo tot diep in het gebied geweerd.

Verder verschillen beide varianten aangaande de noodzakelijkheid tot vrij van gemotoriseerd verkeer maken van de Goyersgracht-Zuid. Waar de vrijwaring in variant 1 noodzakelijk is voor het functioneren van het ecoduct is dit in variant 2 wel gewenst maar geen absolute noodzaak. Hierbij zijn aanvullende maatregelen voor de bereikbaarheid van de bewoners noodzakelijk.

4.3.5 Overige effecten

Zoals reeds gememoreerd zijn er veel ontwikkelingen gaande in het gebied. Daarvan worden hier er twee in het bijzonder uitgelicht omdat ze direct invloed hebben op de varianten.

De leefkwaliteit voor het deel van de woningen aan de Anthony Fokkerweg (ten zuiden van de Minckelerstraat en grenzend aan de speelstrook) zal afnemen met de komst van de Weg over Anna's Hoeve, al zal de weg op zekere afstand liggen van de bebouwing. Zeker is dat er meer verkeersgeluid op de speelplaats zal zijn.

De verlegging van de Weg over Anna's Hoeve zal ten koste gaan van een strook van ongeveer 10 meter (profielmaat) uitgeefbare grond van de nieuwe wijk Anna's Hoeve en heeft een negatief effect op de grondexploitatie voor de woonwijk Anna's Hoeve. De gemeente Hilversum zal nader onderzoeken hoe hier mee om te gaan.

In het kader van de bouw van de beoogde onderdoorgang bij de Oosterengweg wordt gekeken naar de bereikbaarheid tijdens de bouw. Mogelijk zijn aanvullende maatregelen nodig om Hilversum goed bereikbaar te houden. De weinige alternatieven voor het oversteken van het spoor Hilversum – Amersfoort lijken beperkt tot het realiseren van een tijdelijke overweg ter hoogte van de Van Linschotenlaan of oostelijker, ter hoogte van de toekomstige aftakking van de HOV op het terrein van Tergooi (Monnikenberg/

zorgpark). In beide gevallen is een (tijdelijke) toeleidende route nodig. In variant 2 kan deze route gecombineerd worden met het tracé van de verlegde Weg over Anna's Hoeve.

4.4 VERGELIJK VARIANTEN

In de vergelijking zijn een aantal onderwerpen kwalitatief beoordeeld. In de tabel is geen weging per aspect en per onderdeel. Tussen de verschillende onderwerpen is nog geen weging gemaakt. Dit is onderdeel van de bestuurlijke besluitvorming en de mening van de omgeving zal hierin meegewogen worden.

	Variante 1: handhaven WOA	Variante 2: verlegde WOA
Ecologie		
<i>Functioneren Groene schakel</i>	<i>Met aanvullende maatregelen kan de passage functioneren.</i>	<i>Deze variant functioneert beter, maar 1 versmalling (ecoduct), i.p.v. 2</i>
<i>Aaneengesloten leefgebied</i>	<i>Door veel noodzakelijke rasters raakt het gebied versnipperd</i>	<i>Minder rasters nodig, minder versnippering</i>
<i>Effect op huidige natuurwaarde</i>	<i>Een deel van het gebied wordt rustiger, diverse aanvullende maatregelen.</i>	<i>Een deel van het gebied wordt rustiger, diverse aanvullende maatregelen. Door 1 ecoduct meer behoud bestaande waarden.</i>
<i>Mate van toegevoegde waarde</i>	<i>Natuurlijk bos maken, oevers natuurvriendelijk maken</i>	<i>Natuurlijk bos maken, oevers natuurvriendelijk maken</i>
<i>Kappen bos</i>	<i>2 ecoducten vereisen bomenkap</i>	<i>1 ecoduct en de verlegging eisen bomenkap</i>
<i>Verplaatsen parkeerplaats</i>	<i>Natuur- en recreatieareaal wordt vergroot</i>	<i>Natuur- en recreatieareaal wordt vergroot</i>
Recreatie		
<i>Grote en kwaliteit van wandelgebied</i>	<i>Het huidige areaal wordt sterk beperkt, negatieve invloed WOA blijft.</i>	<i>Areaal wordt iets verkleind, verleggen WOA brengt meer rust en ruimte in het gebied.</i>
<i>Mogelijkheden om voorbij de Groene Schakel te komen</i>	<i>Er is maar 1 mogelijkheid over de Liebergerweg onder een ecoduct door.</i>	<i>Twee mogelijkheden, via een recreatieve route over de Liebergerweg/ voormalige WOA en langs het spoor (utilitair fietspad).</i>
<i>Mate van rust</i>	<i>Door verkleining van het gebied wordt het drukker.</i>	<i>Door het toevoegen van een aantrekkelijke route i.p.v. drukke weg meer rust in gebied en meer uitloop richting het noorden.</i>
<i>Mate van zonering</i>	<i>Door verkleining van het gebied is zonering nauwelijks mogelijk.</i>	<i>In beperkte mate is zonering mogelijk.</i>

Aanvullende zaken		<i>Uitzichtspunt hersteld, elementen toegevoegd</i>		<i>Idem, nog een vlonderpad extra</i>
Landschap				
<i>Herstel Liebergerweg</i>		<i>Invloed van het ecoduct en de WOAH is groot</i>		<i>Geen ecoduct, geen WOAH, alleen een extra oversteek bij de wijk, oversteek huidige kruising WOAH vervalt</i>
<i>Herstel Dudok-elementen</i>		<i>Positief voor de beleving en leesbaarheid van het gebied.</i>		<i>Positief voor de beleving en leesbaarheid van het gebied.</i>
<i>Herstel laan</i>		<i>Laan moet de WOAH kruisen</i>		<i>Laan hoeft niet over de WOAH</i>
<i>Effect van rasters en wallen</i>		<i>Rasters en wallen bevinden zich langs randen en midden in het gebied langs de WOAH</i>		<i>Rasters en wallen bevinden zich langs randen en vallen buiten het beeld.</i>
Verkeer				
<i>Doorstroming en reistijd</i>		<i>gelijkwaardig</i>		
<i>Oversteekbaarheid WOAH</i>		<i>Hierbij zijn meerdere goede oversteekvoorzieningen nodig.</i>		<i>Hier is één goede en veilige oversteek nodig vanuit de wijk (Liebergerweg), evt optioneel een voetgandgrsbrug iets zuidelijker.</i>
<i>Fietsroute Hilversum naar het oosten</i>		<i>Blijft zoals het is</i>		<i>Komt een snelle utilitaire verbinding langs spoor, bestaande route (WOAH) wordt verlegd naar Liebergerweg (korter)</i>
<i>Goyergracht-Zuid</i>		<i>Verplaatsen en afsluiten voor autoverkeer, grote invloed op bewoners en gebruik gebied</i>		<i>Route kan toegankelijk blijven voor gemotoriseerd verkeer, afsluiten is geen noodzaak</i>

Overige effecten			
Woonkwaliteit Anthony Fokkerweg		Huidige situatie blijft zoals die is	De weg ligt buiten de speelruimte, die blijft. Verder zal er in dit gebied een toename aan geluid zijn.
Waardeontwikkeling wijk Anna's Hoeve		Huidige situatie blijft zoals die is	Nader onderzoek zal dit moeten bepalen
Combineren tijdelijke overgang spoor		Kan niet gecombineerd worden en extra aantasting natuurgebied	De tijdelijke weg en aanleg verlegde WOA's kan gecombineerd worden
Draagvlak vanuit de omgeving			
Nabije omgeving		De huidige woonkwaliteit langs de Anthony Fokkerweg blijft behouden	Door de verlegging van de WOA's gaat de woonkwaliteit langs de Anthony Fokkerweg achteruit, maar de speelstrook blijft.
Gebruikers van het gebied		De mogelijkheden in het gebied worden, door aanleg van HOV en eco-ducten, beperkt	Het verleggen van de WOA's biedt nieuwe kansen voor het gebied

CONCEPT

© Dit werk is auteursrechtelijk beschermd.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Bosch Slabbers Tuin- en Landschapsarchitecten B.V. (hierna: "Bosch Slabbers").

Bosch Slabbers heeft bij haar werkzaamheden de zorgvuldigheid in acht genomen die van haar kan worden verwacht. Aan de getoonde informatie in deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Op onze werkzaamheden zijn de voorwaarden van toepassing zoals vastgelegd in De Nieuwe Regeling 2005 (DNR 2005).

Bosch Slabbers heeft met zorgvuldigheid de beelden in deze publicatie geselecteerd. Het kan voorkomen dat niet alle rechthebbenden van de gebruikte beelden zijn achterhaald. Belanghebbenden worden verzocht contact op te nemen met Bosch Slabbers.

bosch slabbers

1e Sweelinckstraat 30

2517 GD Den Haag

T 070 3554407

F 070 3061618

den-haag@bosch-slabbers.nl

www.bosch-slabbers.nl

